

Tartalom

Köszönetnyilvánítás 1

Bevezetés

Első rész – A SZERELMESEK

1. A szerelmesek 1
2. A kapcsolat hivatalos elismerése a Gyülekezet által 3
3. Tanácsadás szerelmeseknek 7

Második rész – AZ ALAPOK

4. A házasság meghatározása 13
5. A házasság bibliai okai 15

Harmadik rész – A KAPCSOLAT

6. Az Isten szerinti házasság 19
7. A keresztény otthon 22
8. Szeretet a házasságban 28
9. Kommunikáció a házasságban 32
10. Hűség és hűtlenség a házasságban 37

Negyedik rész – A KÖTELESSÉGEK

11. A férj kötelességei 43
12. A feleség kötelességei 48
13. A tökéletes feleség 53
14. Háztartásvezetés és segítség a házimunkában 55
15. Pénzügyi alapelvek a házasságban 58

Ötödik rész – A TEMPERAMENTUMOK MEGÉRTÉSE

16. Bevezetés a temperamentumok témájába 63
17. Mivel jár az, ha házastársunk szangvinikus? 66
18. Mivel jár az, ha házastársunk kolerikus? 70

19. Mivel jár az, ha házastársunk melankolikus? 75
20. Mivel jár az, ha házastársunk flegmatikus? 80

Hatodik rész – PROBLÉMÁK ÉS MEGOLDÁSOK

21. Problémamegoldás a házasságban 89
22. A házastárs vér szerinti családja 93
23. Mostoha a családban 96
24. Amit a válásról minden kereszténynek tudnia kellene 98

Hetedik fejezet – AZ ELFOGADÁS MESTERKULCSA

25. Az elfogadás kulcsa 105

Nyolcadik rész – AZ EMBERI TEST

26. Az emberi test megismerése képekkel 113
27. Családtervezési módszerek 117

Kilencedik rész – A SZEXUÁLIS KAPCSOLAT

28. Bevezető a boldog szexuális élethez 131
29. A nászéjszaka 134
30. A nászút 137
31. Élvezetes szex 140
32. Kötelességszerű szex 142
33. Izgalmas szex 145
34. Az orgazmus 150
35. Gyakori félelmek a szexszel kapcsolatban 155
36. Szex a szaporodásért 159
37. A szex homályos területei 161

Tizedik rész – A SZEX ALAPELVEI

38. Válogatott bibliai alapelvek 1-12 169
39. Válogatott bibliai alapelvek 13-24 173
40. Válogatott bibliai alapelvek 25-33 179

Tizenegyedik rész – MÉG TÖBBET A TEMPERAMENTUMOKRÓL

41. A temperamentumok és a szex 185
42. Szellemileg érett temperamentum kifejllesztése 191
43. Hogyan viszonyuljunk házastársunk temperamentumához? – ötletek 196

Tizenkettedik rész – A MÉG JOBB SZEXUÁLIS ÉLET

44. Hogyan tegyük jobbá szexuális életünket? 201

45. Szex idősebb korban	215
-------------------------------	-----

Tizenharmadik rész – VÁRANDÓSSÁG, VAJÚDÁS ÉS CSECSEMŐGONDOZÁS

46. Honnan tudhatja a feleség, hogy gyermeket vár?	219
47. Mi történik a várandósság negyven hete alatt?	221
48. Nyolc gyakori probléma a várandósság idején	224
49. Normális élet a várandósság alatt	227
50. Hogyan ápoljuk magunkat a várandósság alatt?	230
51. Négy várható kisebb probléma a várandósság alatt	233
52. A vajúdás	235
53. A vajúdás három szakasza	238
54. A szoptatás	244
55. Mit várjunk gyermekünkötől az első tizenkét hónap során?	249
56. Védőoltások	255

Tizennegyedik rész – SZÜLŐNEK LENNI

57. Mit jelent és mivel jár szülőnek lenni?	261
---	-----

Tizenötödik rész – ÚJ DIMENZIÓK

58. Örökbefogadás	267
59. A házastárs elvesztése	270

Tizenhatodik rész – HÁZASPÁROK TIPIKUS KÉRDÉSEI ÉS A VÁLASZOK

60. Házaspárok tipikus kérdései és a válaszok	279
Bibliográfia	299

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ez a könyv rengeteg kutatás, alapos eszmecsere és elemzés eredményeként jött létre. Szeretném megköszönni a számos közreműködőnek a munka különböző fázisaiban nyújtott hozzájárulásukat.

Legelsősorban és mindenképpen felett a feleségem, Adelaide érdemel hálát, mert a házasság gyakorlati tapasztalatával ajándékozott meg, és számos területen nyújtott információt. Külön említést érdemel a mostohaanyokról és a temperamentumokról szóló fejezetek összeállításában való közreműködése.

Megköszönöm E. A. T. Sackey tiszteletesnek és Eddy Addy tiszteletesnek, rangidős segédlelkészeimnek az évek során nyújtott mindennemű hozzájárulásukat; az érintett témákban született értekezéseiket, cikkeiket és elemzéseiket, különösen a házasság szellemi, bibliai és doktrinális szempontjait illetően.

Hálás vagyok az orvosi csapatnak: dr. Joe Adjei-nek, dr. Rosemary Ampofo-nak, dr. Henrietta Orleans-Lindsay-nek, dr. Mina Johnnak, dr. Louisa Appea-Danquah-nak és dr. Joyce Wilson-nak az elemzéseikért, számos orvosi értekezésükért és orvosi kutatásaikért.

Köszönetet mondok Lawrence Mefful őrnagynak és feleségének a házassági tanácsadó szolgálatban betöltött szerepükért, és a „Kérdések és válaszok” fejezetben való közreműködésükért.

Megint csak feleségemnek, Adelaide-nak, valamint Amelia Aidoo-nak köszönöm, hogy hozzájárultak a válásról szóló fejezethez.

Köszönet Duke Gyamerah-nak az eredeti grafikáért és William Aggrey-Mensah-nak, aki nyomtatásra készítette elő a rajzokat. Vida Gyamerah, köszönöm a te hozzájárulásodat is.

Hálás vagyok Doris Ademola-nak szerkesztési munkájáért, valamint Johnny Awanyonak a kézirat körüli segítségéért. Végül, de nem utolsó sorban szeretném megköszönni a The Lighthouse Chapel International gyülekezeteinek, hogy elküldték a szerintük valós házassági helyzetekben releváns kérdések listáját a „Kérdések és válaszok” fejezethez.

Végül ismételt köszönet Amelia Aidoo-nak és Juanita C. Sackey-nek, a végső szerkesztői, szerkesztési és utómunkálatokért, amelyet házassági tanácsadói kézikönyvünknek ennél a második kiadásánál végeztek.

Csodálatosak vagytok mindnyájan, nagyszerű csapat!

BEVEZETÉS

Örömmel mutatom be házassági tanácsadói kézikönyvünk második, bővített kiadását, amelyet eredetileg a *The Marriage Counselling Manual (Házassági tanácsadói kalauz)* cím alatt ismerhettek meg az olvasók.

Ez a kézikönyv, amely első volt szolgálatunk kiadványai sorában és 1992-ben jelent meg először, Isten Igéjének sokéves tanulmányozása és gyakorlati házassági tapasztalataim alapján született.

Lelkipásztori tapasztalatom azt mutatja, hogy a házasság és a vele járó összetett kihívások a legtöbb keresztényt hátráltathatják, és a szolgálatra elhívottakat is visszatárhathatják.

Örömmel tölt el, hogy ennek a könyvnek az anyagát életem több szakaszán keresztül írtam és gyűjtöttem össze, mert tapasztalatból tudom, hogy életünk és szolgálatunk különböző fázisaiban más és más dolgokat hangsúlyozunk. Például felfedeztem, hogy a házasság keretei között való viselkedést alapvetően az ember temperamentuma határozza meg. A sok tanácsadás, tanítás és ima ellenére a legtöbben egyszerűen a temperamentumuk szerint élnek. Ez az igazság tíz évvel ezelőtt még nem volt annyira nyilvánvaló a számomra, mint ma. A férfi és női viselkedésmintákat is könnyebben látom előre, mivel nem sokban tér el az egyes személyeknél.

Számomra tehát a temperamentumból és a nemi jellegből fakadó viselkedésmintáknak a teljes figyelembe vételével kell, hogy történjen a házassági tanácsadás – bár az alapvetően ugyanaz marad. Ha a lelkipásztorok teljesen megértik ezeket a fontos tényeket, nem fognak bosszankodni, ha gondozottaik nem sokban változnak. Azt is hiszem, hogy ha megértjük, mennyire befolyásolnak mindannyiunkat férfiúi, női és temperamentumbeli adottságaink, kevésbé leszünk kiszolgáltatottak a válás gondolatának.

Bonyolult helyzeteket is megfigyeltem, amelyek váláshoz vezettek; ez a jelenség keresztény szolgálatom elején még lehetetlenségnek tűnt. Felismertem a nehezen diagnosztizálható pszichológiai és pszichiátriai problémák szerepét a házastársi viselkedésben, különösen a nőknél. E könyv későbbi kiadásáiban talán több szó esik majd erről.

Mivel azt is megláttam, hogy a magam házassági tapasztalata korlátozott, minden témánál igyekeztem más férfiktól és nőktől is átvenni gondolatokat. Ezáltal sokféle viszonyulást és nézőpontot gyűjtöttem össze minden oldalról, a férfiakéről csakúgy, mint a nőkéről, tanult és tanulatlan emberektől, orvosoktól és nem orvosoktól egyaránt.

Ezt a kutatást egészítették ki különböző, csoportok és egyének bevonásával végzett felmérések.

Összességében véve, számomra ez egy soha véget nem érő, folyamatos tanulmányi utazás. Imádkozom, hogy Isten adjon önöknek bölcsességet a saját házasságukban is, és ahhoz is, hogy másokat segíthessenek. Imádkozom, hogy minden pár, akik ebből a könyvből kapnak valamit, tartós és boldog házasságban éljen.

ELSŐ RÉSZ:
A SZERELMESEK

Első fejezet

A szerelmesek

Ki a szerelmes?

Az én szerelmemem enyém, és én az övé...

ÉNEKEK ÉNEKE 2:16

A „szerelmes” az a személy, akivel valaki olyan kapcsolatban van, amelynek a célja végső soron a házasság. Más szóval az a férfi vagy nő, akinek hivatalosan házasságot ígért az ember. Vannak, akik a menyasszony-vőlegény, barát-barátnő szavakat használják a kapcsolat leírására, de mi ebben a könyvben a „szerelmes” kifejezést alkalmazzuk.

Nem tanácsoljuk a fiataloknak, hogy ellenkező neműekkel olyan szoros barátságokat ápoljanak, amelyeknek nem a házasság a célja, mivel az ilyen barátok gyakran erkölcsstelségekből, például a paráznaság vétkében találják magukat. Éppen ezért arra intünk mindenkit, hogy az ilyen jellegű kapcsolatok fenntartásának egyetlen célja a házasság legyen, és ne legyen túl hosszú a házasságkötést megelőző felkészülési időszak (amelyet hagyományosan együttjárásként vagy udvarlásként ismerünk).

De a paráznaság miatt minden férfiúnak tulajdon felesége legyen, és minden asszonynak tulajdon férje.

1 KORINTHUS 7:2

Biztos vagy benne, hogy ezzel a személlyel akarsz házasságot kötni?

Mindent megpróbáljatok; ami jó, azt megtartsátok!

1 THESSZALONIKA 5:21

Szólíták azért Rebekát, és mondának néki: Akarsz-e elmenni e férfúval? és monda: Elmegyek.

1 MÓZES 24:58

Nyolc dolog, amit végig kell gondolnunk, amikor a szerelmesünket kiválasztjuk

1. Az a tény, hogy a szülők jó emberek, még nem jelenti azt, hogy a gyerekek jó házastárs lesz. Elkötelezett-e Istennek?¹
2. Ne kössünk házasságot kizárólag azért, mert a szüleink azt mondják. Barátunk-e a választottunk?²
3. Ha túl hamar kötünk házasságot, bizonyos dolgok kimaradnak az életünkből (pl. a fiatalságunk, az egyedülállóság, a szabadság időszaka).
4. Gondoljuk végig, hogy az emberek nem igazán változnak meg, ezért bármi, ami nem tesz nekünk a szerelmesünkben, majdani házastársunkban, valószínűleg szintén nem fog megváltozni.
5. Pénzügyi szempontból elfogadható lesz-e a házaspár helyzete?
6. Lesz-e hol lakniuk a házasságkötés után?
7. Származásbeli (az eredetiben: törzsi) különbségek hatással lehetnek a házasságra.
8. A képzettségi szintek közti különbség is hatással lehet a házasságra.³

Hivatkozások

1. Theda Hlavka, *Saying I Do Was the Easy Part* (Nashville, Tennessee: Broadman & Holman Publishers, 2001), 83-88.
2. William L. Coleman, *Engaged: When Love Takes Off* (Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, 1980), 18-19.
3. David H. Olson and John Defrain, *Marriage and the Family* (Mountain View, California: Mayfield Publishing Company, 2000), 276 and Evans A. Laryea, *Joining of Lives* (Accra, Ghana: PAL International, 2002), 10-11, 166-205.

Második fejezet

A kapcsolat hivatalos elismerése a Gyülekezet által

Három ok a kapcsolat bejegyztetésére

Minden gyülekezetnek kell, hogy legyen egy nyilvántartása, amelyben feljegyzi a házasulandó gyülekezeti tagok legfontosabb adatait. Ez a kapcsolatnak a gyülekezet által való hivatalos elismeréseként szolgál, és a bejegyzést a tervezett házasságkötés előtt legalább hat hónappal érdemes megtenni. Miért?

I. Hogy megbizonyosodjunk: egyik fél sem házas

Vannak párok, akiknek már gyermekeik is vannak, az adott vagy egy korábbi kapcsolatból. Bizonyos (törzsi) kultúrákban szokás hagyományos esküvői rítust tartani. Fontos tudni, hogy a pár átesett-e ezen vagy nem. Az ilyen ceremóniákat, hagyományokat és rítusokat világosságra kell hozni. Az ilyen információk elhallgatása a kapcsolat felbontásához vezethet.

II. Hogy minden ilyen kapcsolat nyilvános legyen

Feltétlenül fontos minden kapcsolatnak Isten, a lelkipásztor és a gyülekezet előtt nyitottnak lennie. A nyíltságban megélt kapcsolat annak egészséges, építő alakulásában is segít.

III. Hogy jobban megismerjük a párt

A pár bejegyzése által személyesebb ismeretekre teszünk szert a felekről:

1. A tagok teljes neve (ez a nyilvántartáshoz kell).
2. Pontosabban felmérhetjük keresztény elkötelezettségüket .
3. Megismerhetjük a gyülekezetünkben származó fél szerelmesének gyülekezetét, ha nem a mienkből való.
4. Megismerhetjük gyülekezetbeli aktivitásuk szintjét.
5. Szó eshet a múltbeli kapcsolatokról.

6. A múltbeli vagy a jelen kapcsolatokban esetlegesen előforduló parázsnaság feltárása. Lehetővé válik az is, hogy megtudjuk, szüzek-e még a felek.
7. Meggyőződhetünk róla, hogy a jelen kapcsolat harmonikus vagy viharos.
8. Megtudhatjuk, mikor akarnak összeházasodni. Az indokolatlanul hosszú kapcsolatokat nem bátorítjuk.

Tíz tény, amelyeket egy kapcsolat hivatalos elismerésekor érdemes feltárni

1. A nő és a férfi neve és életkora.
2. A kapcsolat kezdetének időpontja.
3. Mióta ismerik egymást.
4. Sarlósejt státusz* mind a nő, mind a férfi esetében.¹
5. HIV státusz mind a férfi, mind a nő esetében.²
6. Bármely más orvosi probléma fennállása, pl. epilepszia, vérnyomásproblémák, láz stb.
7. Képzettség szintje, mind a nőé, mind a férfié.
8. Mind a nő, mind a férfi szakmai tapasztalatai.
9. Tudnak-e a szülők a házassági szándékról, beleegyeztek-e.
10. A házasság tervezett időpontja.

Sarlósejt- és HIV-vizsgálat

Ennek a jelentősége abban áll, hogy a sarlósejt- és HIV-vizsgálat kérésének a gyülekezet részéről az azt megillető helyet biztosítsa.

Sarlósejt-vizsgálat

Amennyiben a pár „AA” vagy „AS” eredménnyel rendelkezik (negatív sarlósejt-státusz), nincs probléma.

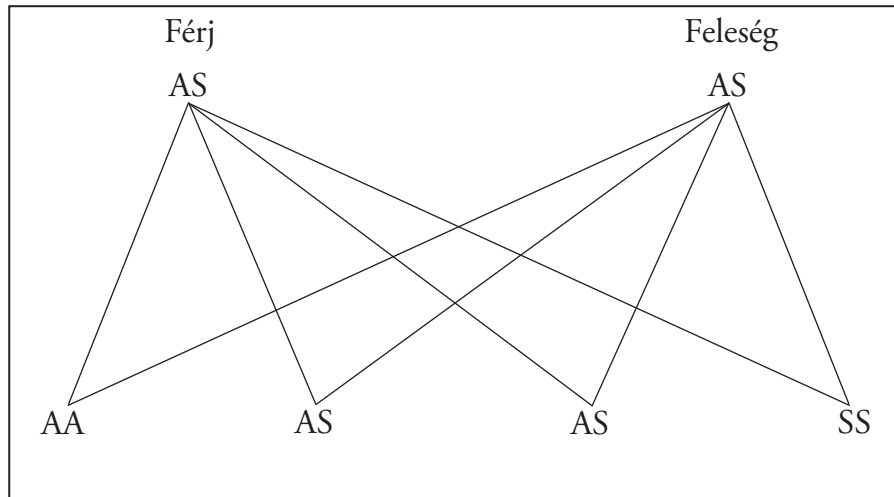
Ha mindkét szerelmesnek van valahol egy „S” (pozitív sarlósejt-státusz), a tanácsadó javasolja a kapcsolat felbontását az alábbi okokból:

25% esély van egy „SS”-es gyermek megfogására, ami azt jelenti, hogy bármely vagy akár minden születendő gyermek érintett lehet. Azt is jelentheti persze, hogy egyik gyermek sem lenne érintett.

---

* A sarlósejtes vérszegénység, amely a vörösvérsejtek formájának torzulásával és annak esetenként súlyos következményeivel jár, afrikai származású egyéneket érint. A könyv szerzője elsősorban az afrikai olvasóknak szánja a betegségre vonatkozó tudnivalókat. (A ford.)

Ez a fiú- vagy lánygyermek születésének esélyéhez is hasonlítható. 50% esélye van mind a fiú, mind a lánygyermek születésének. Ez jelentheti azt, hogy minden gyermekük fiú vagy mind-egyik lány lesz.

1. ábra: Lehetséges sarlósejt-eredmények

Orvosi szempontból, az „SS” gyermekkel az alábbi problémák merülhetnek fel:

1. Gyakori kórházi tartózkodás.
2. Az orvosi kezelések felmerülő költségei.
3. Kórházban töltött sok-sok óra.
4. A gyermek hirtelen elhalálozásának lehetősége.
5. Azt az időt, amit egyébként otthon lehetne tölteni, a kórházban kell.
6. A nőre (anyára) a többi szerepén kívül ez plusz terhet ró.
7. A helyzet otthoni veszekedésekhez és pénzhiányhoz vezethet.
8. Előfordulhat, hogy beteges félelem alakul ki a terhességtől, és ez befolyásolhatja a házaspár szexuális életét is.
9. A gyermek nagyon boldogtalan lesz.

A tanácsadó megkérdezheti a szerelmeseket, hogy ismernek-e sarlósejt-beteget. Elfogadható helyzetben mindketten negatívak legyenek, vagy legalább az egyikük. Amennyiben mindketten pozitívak, a helyzet kockázatos lehet. Az orvosok és a gyülekezet nem tartják tanácsosnak az ilyen kapcsolat fenntartását, ám a végső döntés a páré.

Ha a pár az orvosi és gyülekezeti tanács ellenére a házasság mellett dönt, kapcsolatukra mégis áldást mondunk. Imádságban támogatjuk őket, hogy Isten kegyelméből ne szülessenek a betegségnek kitett gyermekeik.